

Noen erfaringer fra leverarterieembolisering

Av Karl-Fridtjof Johansen

Karl-Fridtjof Johansen er tidligere styreformann i CarciNor, og var formann frem til 2009. Karl-Fridtjof begynte i CarciNor i 2002 og foreningens styre ikke lenge etter på. Først som redaktør av medlemsbladet gjennom fem år, og to år som styreleder.

Igjen er det sommer, og jeg sitter her en dag i juni 2010 og tenker tilbake åtte år, - den junidagen i 2002 jeg fikk vite at jeg hadde en kreftform som het carcinoid. Min dyktige lege ved sykehuset i Fredrikstad, dr. Petra Weber Hauge, hadde funnet hovedsvulsten som satt i tynntarmen, konstatert at det var metastaser i lever og i høyre lunge, og hadde henvist meg til Rikshospitalet for videre behandling.

Der ble hovedsvulsten fjernet, samt at det ble "ordnet litt opp i krøset", slik kirurgen uttrykte det, i september 2002. Siden den gang, altså i omtrent 8 år har jeg vært så heldig at jeg ikke har hatt behov for annet enn medisinsk behandling med Sandostatin og Ipstyl, altså sprøyter daglig eller månedlig depot.

I begynnelsen av 2008 flyttet min kone og jeg til Sverige, og jeg kom da under behandling her i Sverige, først hos dr Ursula Falkmer, og etterhvert ble jeg pasient ved avdeling 137 ved Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg, hvor dr.Bo Wängberg er min ansvarlige lege.

Ut over høsten 2009 ble det oppdaget at mine metastaser i leveren hadde utviklet seg, og at verdier i de forskjellige blodprøver ikke var helt tilfredsstillende. Metastase

i høyre lunge holdt seg i ro, for å si det slik. Det ble derfor bestemt at jeg skulle foreta det vi "populært" kaller embolisering, eller på fagspråket, - leverarterieembolisering.

Det finnes i dag flere metoder for leverarterieembolisering, men hos meg ble det bestemt at den konvensjonelle metoden med röntgenkirurgi skulle benyttes. Det vil si at man via en slange som settes inn via lysken blåser inn "plastkuler" i de metastasene som skal bort. På den måten stopper man blodtilførselen til metastasene, og da dør de, - for å si det litt enkelt.

Hensikten med få bort så mange metastaser som mulig er at man da får en bedre leverfunksjon, og dermed en forlenget livslengde, at diare og flushing avtar, ja, at man får en bedre hverdag.

Når man skal gjøre inngrep mot lever via lysken, har jeg forstått det slik at galleblæren ligger i veien, den er et hinder for å komme til ordentlig i leveren. I februar i år ble jeg derfor kalt inn for å fjerne galleblæren, og for å få til det er det nødvendig med et kirurgisk inngrep som medfører at man må åpne i buken for å komme til. Det er klart at et slikt inngrep krever en viss rekonvalesens, - det gjorde det hos meg også, men jeg kan ikke si at jeg merker noe særlig til at galleblæren er borte, sånn i det daglige.

I april var det så tid for den første leverarterie emboliseringen. Det er slik at man ikke kan embolisere hele leveren i et inngrep, - hos meg var det iallefall nødvendig å dele det på to inngrep, først høyre, så venstre del av leveren. På "mitt" sykehus er rutinene slik at dagen før selve hovedinngrepet, får du satt inn alle koblinger til alle de forskjelligesmertestillende og andre preparater du skal ha intravenöst, ja, du blir helt enkelt gjort istand til neste dag. Det er en profesjonell narkoselege som gjør dette.

En leverarterieembolisering blir foretatt under full narkose, jeg er ikke helt sikker på hvor lang tid selve inngrepet tar, men uansett så våkner du etter noen timer opp på overvåkningsavdelingen, temmelig fortløft, og denne litt underlige følelsen, - er dette himmelen? Så viser det seg heldigvis at det var ikke det, men med det stell og den omsorg man får, skulle man nesten tro at det var slik.

Jeg hadde hørt forskjellig om hvor dårlig man ble i forbindelse med et slikt inngrep. Jeg vil ikke påstå at jeg ble veldig dårlig, men heller si at jeg følte at det var ubehagelig. Jeg kjente at det hadde skjedd et eller annet i leveren min, og etter at jeg igjen fikk begynne å så litt fast føde, syntes jeg det smakte plastkuler av all mat og drikke. Etter fem dager fikk jeg reise hjem, men jeg vil nok si at det tok minst fire uker for jeg igjen følte at kreftene kom tilbake.

Allerede 19.mai var det igjen tid for at neste halvdel av leveren skulle emboliseres. Så da var det samme prosedyrer på nytt. Selve emboliseringen gikk fint denne gangen også, men 3 dager etter inngrepet fikk jeg feber, høy puls og hjerterytme. Det ble raskt konstatert at det var noe galt med hjertet, og jeg ble sendt til medisinsk avdeling for behandling. Det viste seg at jeg hadde fått en infeksjon i hjertets forkammer. Forklaringen på dette var at jeg i løpet av 4 måneder hadde vært

igjennom tre operasjoner som medførte mye medisiner, antibiotika osv, samt at selve inngrepene også kunne være en hard belastning. Da kunne slikt skje. Med medisener fikk man hjerterytmen tilbake til normalen, og etter 10 dager fikk jeg dra hjem.

Jeg kan ikke si annet enn at jeg følte meg i slett form da jeg kom hjem, og i bagasjen hadde jeg et stort antall tabletter jeg skulle ta. Men det har gått bra, - sakte men sikkert er formen kommet tilbake. Tablettene er redusert til en blodtrykkstablett pr dag, og en kalsiumtablett, også den for hjertet tror jeg.

Har jeg så merket at leverfunksjonen har blitt bedre? Ja, helt klart. Jeg har en helt annen frekvens på dobesøk nå enn tidligere, og lite flushing, men det kommer kanskje mest av at jeg holder meg nesten 100 % borte fra alkohol. Og det gjør jeg ikke fordi jeg er redd for flushing, men fordi jeg tror på at man i en slik situasjon skal forsøke å ta vare på den leverfunksjon man har på en best mulig måte, og da innebærer det for meg at man ikke skal belaste leveren med de tyngste avfallsstoffene.

Jeg har levd med denne sykdommen i 8 år nå, og det har gått bra. Nå vet vi jo at at de aller fleste med vår krefttype lever "godt" i mange år etter at diagnosen er stilt og behandling gitt . Likevel vet vi at noen av oss faller fra. Derfor er den aller største gleden for meg at jeg med den behandlingen jeg nå har gjennomgått, vet at muligheten for at livet igjen er forlenget med noen år, er tilstede. Det takker jeg for.

Så sender jeg en hilsen til leger og personalet ved avd 137, Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg. Takk for den enestående fine behandling jeg har fått, - bedre kan ikke en sykehusavdeling ta vare på og behandle sine pasienter.